

Poslodavci traže usklađivanje visokog obrazovanja sa potrebama privrede

PODGORICA - Kvalitetna i temeljna reforma obrazovnog sistema je preduslov unapređenja i razvoja ljudskih resursa. Imajući u vidu da su visoko obrazovanje i naučnoistraživački rad od posebnog društvenog značaja i jedan od glavnih faktora razvoja i pokretača napretka, kvalitet visokog obrazovanja je u fokusu društvenog interesovanja.

Reforme

Crna Gora je 2003. godine ušla u Bolonjski proces, sa ciljem reforme visokog obrazovanja. Privrednici Evrope nezadovoljni kvalitetom znanja završenih studenata po starom sistemu, istakli su preko vlada članica EU potrebu za promjenama u sistemu visokog obrazovanja i inicirali sveobuhvatnu reformu. Dotadašnji sistem je pružao više teorijskih znanja, a manje praktičnih i upotrebljivih za poslodavca. Privrednici su tražili povezivanje nastavnih programa sa potrebama privrede i tržišta rada, povećanje efikasnosti studiranja, manje odustajanja od studiranja, skraćivanje godina provedenih na studijama i efikasnije korišćenje finansija u visokom obrazovanju. Stoga su vlade članica EU pokrenule sveobuhvatnu reformu u cilju stvaranja Evrope kao najkonkurentnije i najdinamičnije ekonomije. U cilju prilagođavanja dinamičnoj konkurentskoj stvarnosti visokoškolskog obrazovnog sistema u Evropi i šire, naše obrazovne institucije moraju adekvatno odgovoriti poboljšanjem kvaliteta ponude, biti inovativne i atraktivne za mlade ljude.

Anketa

Privredna komora kao jedan od socijalnih partnera Vladi u realizaciji reforme obrazovanja i razvoja ljudskih resursa, tokom aprila 2016. sprovela je anketu o percepciji privrednika o kvalitetu znanja i vještina osoba sa visokim obrazovanjem. Obuhvaćeno je 130 poslodavaca iz 16 opština i različitih oblasti poslovanja. Skoro 90 odsto anketiranih ocjenjuje da je prethodni sistem visokog obrazovanja bio kvalitetniji u odnosu na „Bolonjski“. Samo 7,7 odsto smatra da obezbjeđuje kvalitetnu radnu snagu, 70,8 procenata da to djelimično čini, a 21 odsto da ne obezbjeđuje. Polovina ispitanika ne mo-

Poslodavci nezadovoljni „bolonjom“

Sa sastanka u PKCG

90

odsto poslodavaca smatra da je raniji sistem školovanja bio bolji od bolonje

že da nađe odgovarajuće visoko obrazovne kadrove koji su specijalisti za djelatnost u kojoj posluju, 28,5 odsto se djelimično suočava sa time, a 22,3 odsto nema ovaj problem. Anketna je pokazala da institucije visokog obrazovanja uglavnom (94,6 procenta) nijesu konsultovale privrednike prilikom izrade studijskih programa.

Privrednici smatraju da visokoškolski posjeduju srednji nivo sposobnosti. Najzadovoljniji su kompjuterskom i tehničkom pismenošću, a najmanje preduzetničkim vještina, posvećenosti detaljima i svjesnošću o poslovnom okruženju. Pozitivni stav i energiju su izdvojili kao primjetne lične karakteristike, dok smatraju da su sposobnost za rad pod pritiskom, odgovornost, profesionalizam i radna etika na relativno niskom nivou. Poslodavci koji nijesu zadovoljni znanjem i kompetencijama zaposlenih taj problem uglavnom prevazilaze organizacijom obuka u kompaniji ili

uključivanjem u edukativne aktivnosti Privredne komora. Nešto manje organizuju studijske posjete kompanijama u okruženju i EU ili uspostavljaju saradnju sa obrazovnim institucijama u cilju pohađanja dodatnih specijalističkih kurseva.

Strani fakulteti

Kada su u pitanju znanja, vještine i kompetencije svršenih studenata iz inostranstva, 22,3 odsto anketiranih smatra da su kvalitetniji, a 41,5 odsto da je to djelimično tačno. Samo 7 odsto smatra da je kvalitetnija radna snaga školovana na crnogorskim fakultetima. Anketiranih 29,2 odsto nije do sada imalo priliku da zapošljava studente sa inostranih fakulteta. Ovo istraživanje predstavljeno je nedavno u Privrednoj komori na okruglom stolu „Reforma visokog obrazovanja u Crnoj Gori“, u čijem radu su učestvovali predstavnici privrede, resorsnog ministarstva, visokoškolskih institucija i Zavoda za zapošljavanje. Zaključeno je da je potrebno nastaviti sa reformom obrazovanja u pravcu jačeg povezivanja sa privredom i većeg učešća praktične nastave u studijskim programima. Takođe je istaknuto da je neophodno ojačati saradnju sa privredom u smislu realizacije zajedničkih projekata na nacionalnom i evropskom nivou.

R.P.

KAP tuži državu i glavni grad

Traže četiri miliona za naknadu štete

PODGORICA - Pripremno ročište u postupku po tužbi KAP-a protiv Crne Gore, Podgorice i Agencije za izgradnju i razvoj odloženo je za septembar kako bi se svi punomoćnici izjasnili na međusobne podneske.

Prema riječima stečajnog upravnika KAP-a Veselina Perišića predmet tužbe je naknada štete zbog fiktivne eksproprijacije zemljišta u blizini Gintaša.

- Izvršena je fiktivna eksproprijacija zemljišta koje je u režimu susvojine sa glavnim gradom, bez znanja, saglasnosti, zakonski sprovedene procedure i isplaćene naknade. Za to

Veselin Perišić

smo saznali prošle godine kada je komisija za primopredaju imovine nakon prodaje KAP-a utvrdila da je zemljište privredno namjeni od opšteg interesa - kaže Perišić. Osim tužbenog zahtjeva za naknadu štete od oko četiri miliona eura, KAP je postavio i alternativni tužbeni zahtjev za

isplatu suvlasničkog dijela. Kako KAP-u nije u interesu da koristi ovo zemljište, fizičku dio-bu nije moguće obaviti, može se namiriti ili nadoknadom štete ili prodajom suvlasničkog dijela - objašnjava Perišić. Zastupnici tuženih isticali su prigovore aktivne i pasivne legitimacije, ali i zastarjelosti. Zamjenik zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore Milan Krsmanović prigovorio je alternativnom postavljanju tužbenog zahtjeva uz obrazloženje da je to izvan nadležnosti Privrednog suda. O prijedlogu zastupnika glavnog grada Dragoljuba Raspopovića za geodetsko vještačenje sudija će odlučiti u nastavku postupka.

M.Lk.

Jugopetrol u naredne tri godine sprovodi program mo

Ulažu 20 miliona za zaštitu okoliša

PODGORICA - Jugopetrol će u naredne tri godine uložiti 20 miliona eura u modernizaciju svojih objekata, izjavio je izvršni direktor te kompanije Andreas Triantopulos u razgovoru za Pobjedu.

Najveći dio toga novca, kako je naglasio, ide u zaštitu okoline. - To će biti najveća investicija u Crnoj Gori u ekologiju i zaštitu okoline i u bezbjednost zaposlenih, klijenata i imovine, jer ćemo primijeniti najnovije domaće i svjetske standarde. Osim toga, značajno ćemo unaprijediti tehničko-tehnološke procese i osavremeniti naše objekte - najavio je Triantopulos.

Stop zagađivanju

U toku je, kako je kazao, prvi projekat, koji se odnosi na redizajn 33 od ukupno 42 benzinske pumpe, koliko Jugopetrol ima u Crnoj Gori.

- U ovaj projekat će biti uloženo 15 miliona eura. Benzinske pumpe iz naše maloprodajne mreže izgrađene su prije tri, četiri, a neke i prije pet decenija. Osim promjene vizuelnog identiteta, predstojeće ulaganje podrazumijeva znatno važnija rješenja, koja se odnose na zaštitu okoline i zaposlenih i veću bezbjednost - rekao je Triantopulos.

Najavio je da će instalirati novu tehnologiju, takozvanu „vapor recovery“, koja podrazumijeva da se isparenja od goriva, koja uništavaju ozonski

omotač, prikupljaju i vraćaju u tečno stanje. Rezervoari za gorivo će imati dupli zid, a na pumpama će instalirati uređaje za prečišćavanje otpadnih voda sa platoa benzinskih stanica i na taj način onemogućiti da nastave da zagađuju zemlju, vodu i vazduh. Bezbjednost osoblja biće povećana kroz poboljšanje Sistema za video nadzor, za detekciju curenja goriva, kroz instalaciju protivpožarnih i protivprovalnih alarma.

- Prošlog mjeseca je Jugopetrol, u saradnji sa Hipo Alpe Adria bankom, postao prva kompanija na Balkanu, ali i u Helenik petroleum grupi, koja je počela instaliranje mašina u koje se ulaže novac i koje istovremeno provjeravaju njegovu ispravnost i obezbjeđuju sigurno deponovanje. Imali smo mnogo pljački, ali nijesmo zabrinuti za pare, jer su one osigurane, nego za naše ljude, pošto je dobar dio njih napadnut i završio na bolničkom liječenju. Zato smo odlučili da obezbijedimo pametne sefove - kazao je Triantopulos.

Tehnologija podrazumijeva ukupane (učvršćene) sefove koje mogu da otvore samo ljudi iz kompanije koja prenosi novac u banku. Taj novac, kako je naglasio Triantopulos, od momenta deponovanja u sef biće ne pripada Jugopetrolu, nego kompaniji, koja ga prebacuje na račun kompanije. Ko pokuša neovlašteno da otvori sef aktivira alarm kod policije, kao i bombu unutar sefa, koja sav novac

Andreas Triantopulos

33

benzinske pumpe biće obuhvaćene redizajnom

oboji u drečavu pink boju.

Kontrolni centar u Baru

- Vjerujemo da će prestati pljačke naših pumpi nakon instaliranja ove tehnologije - kazao je Triantopulos. U terminal u Baru će, kako je najavio, biti uloženo tri milio-

U Ministarstvu održivog razvoja bankari i investitori analizirali prigovore

U ugovorima navesti rok završetka izgradnje zgrade

PODGORICA - Investitori u projektu Hiljadu plus stanova, vrijednom 20 miliona eura, moraju u predugovorima naznačiti rok izgradnje koji je definisan ponudom, saopšteno je nakon sastanka Ministarstva održivog razvoja sa predstavnicima građevinskih kompanija i komercijalnih banaka koje učestvuju u tom projektu.

Kako je saopšteno iz Ministarstva, tema sastanka bila je analiza prigovora korisnika vaučera, uspostavljanje ujednačene prakse i donošenje zajedničkih zaključaka.

- Zaključeno je da rok otplate kredita može biti kraći od 20 godina, ako mjesečni anuitet

20

miliona eura vrijedan projekat hiljadu plus stanova

ne prelazi 40 odsto ukupnih neto mjesečnih prihoda korisnika, odnosno porodičnog domaćinstva - navodi se u saopštenju i dodaje da korisnici nijesu dužni da plaćaju obavezno učešće od pet odsto iznosa kredita u trenutku sklapanja predugovora. Plaćanje se može izvršiti nakon odobravanja kredita od banke, jer može da se pojavi razlika između preliminarne i stvarne kreditne sposobnosti korisnika.

Investitori, koji su tokom sklapanja predugovora zadržali original vaučera, obavezni su da ih dostave banci kod koje se uzima kredit. U predugovorima treba da precizno naznače stan (površinu, poziciju, spratnost i ulaz/lamelu). Ukoliko je u međuvremenu objekat završen i utvrđena realna površina stanova, to treba precizirati posebnim članom u ugovoru.

U predugovorima je neophodno definisati da će se, kada se objekat izgradi, utvrditi konačan iznos cijene stana, na osnovu stvarno utvrđene površine i cijene kvadratnog me-

tra utvrđenog ponudom i predugovorom. U predugovorima je neophodno definisati i da kupac doplati, odnosno prodavac da vrati više plaćeni iznos, kao i rok izgradnje objekta.

U saopštenju se kaže da ne postoji smetnja za odgođeno plaćanje, ukoliko se saglase banka, investitor i klijent, dok će se pitanje upisa hipoteke za objekte u izgradnji rješavati unutar odnosa investitor-banka-klijent. Objasnjava se da banka i klijent sklapaju ugovor

Modernizacije veleprodajne i maloprodajne mreže

15 miliona u avione i ljude

Planirano je 15 miliona investicija u pumpe, tri miliona u barski terminal i dva miliona u servisiranje aviona

Polisa osiguranja na milijardu dolara

Jugopetrol planira da uloži još dva million eura u modernizaciju avio servisa na aerodromima u Podgorici i Tivtu.

- Nabavili smo dvije, a planiramo kupovinu još dvije cistijerne za tankovanje aviona sa najmodernijom tehnologijom, od kojih svaka košta pola miliona eura - rekao je Triantopulos.
- Objasnio je da imaju i po dva nešto starija kamiona na oba aerodroma, koja su opremili modernom tehnologijom, tako da će na svakom aerodromu imati po četiri vozila za tankovanje aviona, čime će postići nivo usluge koja se može mjeriti sa najvećim aerodromima u svijetu.
- Sve oko tankovanja aviona je skupo, jer mora biti besprekorno radi bezbjednosti putnika i osoblja. Hellenik petroleum grupa ima osiguravajući ugovori koji pokriva milijardu dolara osiguranja za njegove klijente - kazao je Triantopulos.

U saradnji sa HAAB instaliraju pamentne sefove kako bi zaustavili pljačke

na eura. Projekat obuhvata izgradnju potpuno novog autopunilišta sa takozvanim podnim punjenjem cistijerni, sistemom za povraćaj isparenja benzina u tečno stanje i najsavremenijom mjernom opremom za praćenje i mjerenje zaliha goriva. Podno punjenje sa sistemom za povraćaj isparenja je najsavremeniji evropski način utovara cisti-

jerni i značajan je iskorak u zaštiti okoline, povećanju bezbjednosti i zaštiti ljudi i dobara.

- Uvodimo Bar u 21. vijek, jer ćemo ovu petrolejsku instalaciju opremiti kontrolnim centrom, što znači da prelazimo sa upravljanja manipulacijom na automatski sistem, kako bi eliminisali sve greške operativaca. Instaliraćemo sistem koji omogućava elektronsko mjerenje rezervoara, daljinsko upravljanje ventilima i automatsko gašenje požara - objasnio je Triantopulos i podsjetio da je ta instalacija izgrađena 1966. godine i do sada nije mo-

dernizovana. Dodao je i da su, da bi kompjuterizovali sistem, već postavili tri kilometra optičkog kabela.

- Ova investicija pokazuje posvećenost Jugopetrola interesima Crne Gore. Jugopetrol nije samo još jedna kompanija. On je utkan u biće Crne Gore i dio je njene istorije i pejzaža. Zato imamo obavezu da zaštitimo okolinu, naše radnike i klijente i da im omogućimo vrhunsku uslugu - rekao je Triantopulos i dodao da zato Jugopetrol ima pumpe tamo gdje drugi snabdjevači gorivom neće da idu, jer nijesu rentabilne.

J. RABRENOVIĆ

Pre korisnika Hiljadu plus

Kompanija easyJet otvorila liniju London - Tivat Lete četvrtkom i ponedjeljkom

PODGORICA - Britanska niskobudžetna kompanija easyJet uvela je novu liniju od aerodroma Getvik u Londonu do Tivta, kojom su juče u Crnu Goru stigli predstavnici najznačajnijih medija iz Velike Britanije. Iz Nacionalne turističke organizacije je saopšteno je da će tokom ljetnjih mjeseci avioni easyJeta letjeti dva puta sedmično od Getvika do Tivta, svakog ponedjeljka i četvrtka. Kompanija easyJet očekuje da će na liniji London-Tivat-London ove sezone prevesti više od 19 hiljada putnika. Aerodromi Crne Gore su povodom dolaska easyJeta upriličili prigodan doček, a prisutne je pozdravio i ambasador Velike Britanije u Crnoj Gori Ian Viting. U organizaciji NTO, easyJeta, Hotelske grupe Montenegro Stars, kompanije Luštica bay, Porto Montenegro i hotela Regent u studijskoj posjeti Crnoj Gori borave predstavnici medija Dejli Star, Dejli Mirror, Sandej Post, Dejli Ekspres, San i Manchester Ivnig Njuz. **S.K.**

Lani vrijednost građevinskih radova 362 miliona eura

Izgrađeno 4.000 stanova

PODGORICA - Vrijednost građevinskih radova u prošloj godini iznosila je 362 miliona eura, što je tri odsto više u odnosu na 2014, pokazuju podaci Monstata. Od toga, vrijednost radova koje su izvela preduzeća je 292 miliona, ili 80,5 odsto, a građana 70,6 miliona. Na zgradama je ostvareno 57,4 odsto vrijednosti obavljenih građevinskih radova. Statističari su naveli da je u prošloj godini završeno skoro četiri hiljade stanova sa korisnom površinom od 248,8 hiljada kvadrata. **R.P.**

Kursna lista

	USD	1.11740
	JPY	116.65000
	GBP	0.79033
	CHF	1.08120
	AUD	1.52120
	CAD	1.45300
	CZK	27.06700

o kreditu, kreditna sredstva se povlače, hipoteka se upisuje i sredstva se isplaćuju investitoru nakon sticanja uslova za upis hipoteke. Ukoliko investitor zahtijeva uplatu prije završetka objekta, mora da obezbijedi mjenicu ili drugo obezbjeđenje do upisa hipoteke u dogovor sa bankom. Iz Ministarstva su zahvalili svim dobitnicima vaučera koji su odustali i blagovremeno ih obavijestili, kako bi građani sa liste čekanja zauzeli njihovo mjesto. **R.P.**

STANTASTIČNA PRILIKA ZA FANTASTIČAN STAN!

FOR SALE

Rata po varijabilnoj stopi: **220€**

FOR SALE

Rata po fiksnoj stopi: **242€**

IZNOS: 40.000€ ROK: 25 GODINA EKS: od 4,59%

NIKAD POVOLJNIJI KREDIT
JOŠ NIŽA KAMATA
JOŠ DUŽI ROK OTPLATE KREDITA
NAJPOVOLJNIJI OBRAČUNSKI METOD

ZA KUPOVINU STANA I REFINANSIRANJE STAMBENIH KREDITA KOD DRUGIH BANAKA

Reprezentativni primjer za varijabilnu kamatnu stopu: za iznos stambenog kredita od 40.000€, rok otplate 25 godina, nominalna godišnja kamatna stopa (NKS) iznosi 4,49% + 6mEURIBOR (koji na dan 11.04.2016. iznosi -0,134% čija donja granica iznosi 0,00%), dok efektivna kamatna stopa (EKS) iznosi 4,59%, mjesečni anuitet 220,07€, administrativna naknada 1%, ukupna kamata 26.021€. Ukupni troškovi iznose 26.431€ i predstavljaju zbir kamata za cijeli period, administrativne naknade, naknade za mjenicu (2€), uplata u Kreditni biro CIBCG (3€) i naknade za izdavanje lista nepokretnosti (5€). Ukupan iznos koji klijent treba da vrati je 66.431€. U obračun EKS, obračun ukupnih troškova i ukupnog duga nisu uključeni troškovi procjene nekretnine, premije osiguranja, a koji će biti uključeni u konačan obračun, ukoliko su predviđeni uslovima odobrenja.

Reprezentativni primjer za fiksnu kamatnu stopu: za iznos stambenog kredita od 40.000€, rok otplate 25 godina, nominalna godišnja kamatna stopa (NKS) iznosi 5,49%, dok efektivna kamatna stopa (EKS) iznosi 5,60%, mjesečni anuitet 242,21€, administrativna naknada 1%, ukupna kamata 32.663€. Ukupni troškovi iznose 33.073€ i predstavljaju zbir kamata za cijeli period, administrativne naknade, naknade za mjenicu (2€), uplata u Kreditni biro CIBCG (3€) i naknade za izdavanje lista nepokretnosti (5€). Ukupan iznos koji klijent treba da vrati je 73.073€. U obračun EKS, obračun ukupnih troškova i ukupnog duga nisu uključeni troškovi procjene nekretnine, premije osiguranja, a koji će biti uključeni u konačan obračun, ukoliko su predviđeni uslovima odobrenja.

WWW.SOCIETEGENERALE.ME

19 900

SOCIETE GENERALE MONTENEGRO

VIŠE RUKU, VEĆA JE I SNAGA